

Kaikki nuo haihtuvat hetket

nim. Kybersade

Olen keittiössä valmistamassa linssekeittoa. Varpu katsoo ulos ikkunasta.

”Äiti ei taaskaan kuuntele yhtään”, hän sanoo. ”Pihalla seisoo joku täti.”

”Turpa kiinni”, äiti huutaa. Hän on uppoutunut pelituoliinsa ja katsoo ruutua. ”Mua ei saa häiritä, kun keskityn.”

Jätän linssit kiehumaan liedelle ja kävelen ikkunan ääreen. Silitän Varpun hiuksia.

”Se on Rouva F, yksi työpaikan kokeilu”, kerron. ”Ei tarvitse pelätä. Soitan, että hakevat sen pois.”
Vilkaisen vaimoani. ”Tai ehkä vien itse.”

Kaikki alkoi iltapäivällä, kun ateriapalvelurobotti räjähti työpaikan ala-aulassa. Olin laskenut päivällisen sen varaan, joten olin pulassa. Hissiaulassa huolto-robotti esti hissien käytön, kuulemma vaurioitunut räjähdyksessä, ja neuvoi monimutkaisen kiertotien. Minun piti kävellä portaita kakkoskerrokseen ja vaihtaa yhdyskäytävää pitkin B-taloon. Siellä kaikki toimisi moitteettomasti ja pääsisin turvallisesti poistumaan rakennuksesta.

Kakkoskerroksessa rynkytin yhdyskäytävän ovea ja keksin, että tarjoan päivälliseksi linssekeittoa. Onneksi olin hamstrannut linssejä ison säkillisen kesän varalle. Tasanteella oli korkeat ikkunat, joista näkyi B-talon pimeä julkisivu. Vain muutama vuosi sitten kaikissa ikkunoissa paloi valo.

Lähetin viestin liiketoimintojen tukitoiminnoille ja kerroin vaikeudestani poistua työpaikalta. Korostin, että joutuisin kirjaamaan kaikki rakennuksessa viettämäni tunnit ylitöiksi, koska arvelin sen lisäävän innokkuutta tehdä asialle jotain.

Sain melkein heti puhelun tukitoimien päälliköltä. Kieltämättä yllätyin. Ehdin jo kuvitella, että minut oli hylätty rapistuvaan toimistotaloon ja saisin oman hautapaaden hissien ja vessojen väliin.

”Sun pitää ottaa perhe mukaan ja tulla tänne pohjoiseen”, päällikkö sanoi. ”Kaikki muut on jo täällä.”
Hetken hiljaisuuden jälkeen hän lisäsi: ”Se pitäisi purkaa koko talo.”

”Laita mulle pääsyoikeudet yhdyskäytävän oveen niin pääsen vittuun tästä loukusta”, puuskahdin.

”Lupaatko?”

”Ei se ole niin yksinkertaista.”

”En jaksa etsiä oven koodia”, tukitoimien päällikkö valitti. ”Annan sulle oikeudet kaikkiin oviin. Ei siellä ole mitään tärkeää enää.”

Kun yhdyskäytävän ovi naksautti auki, olin niin ilahtunut, että lipsautin kiitoksen. Olin varmaan ensimmäinen, joka oli koskaan kiittänyt tukitoimia mistään.

Yhdyskäytävä oli täynnä rullakoita ja konttorituoleja. B-talon aulassa pöly peitti tyhjäksi syödyn karkkiautomaatin. Ravasin portaita alas nopeammin kuin turvallisuusohjeet sallivat. Kun portaat loppuivat, huomasin, että B-talossa, toisin kuin A-talossa, oli kellari.

Lattian muovimatossa oli tuolien painaumia. Kattolamppu välkkyi siihen malliin, että sammuisi hetkenä minä hyvänsä. Porrasaulan perällä oli palon kestävä metalliovi. Olin jo nousemassa takaisin ylös, kun kuulin metallisen koputuksen. Ensimmäinen ajatukseni oli lähteä pakoon. Olin ainoa ihminen koko rakennuksessa ja myönnetään, hiukan peloissani.

”Minut on unohdettu tänne”, kuului naisen pehmeä ääni. ”Olitko ystävällinen ja päästäisit minut ulos?”

Pysähdyin ja käännyn vastentahtoisesti katsomaan metalliovea. Huomasin siinä pienen punaisen tarran: ”Vain valtuutetuille henkilöille.” Mutta ei kai minulla ollut valinnanvaraa? Pimeä kellari, outoja koputuksia ja nainen pulassa. Nostin kulkukortin eteeni kuin kilveksi ja näytin korttia metalliovelle. Kuulin lukon naksahdavan. Ovi kitisi ja natisi, kun yritin avata sitä. Saranoita ei ollut rasvattu vuosiin. Ehkä koko ovea ei ollut käytetty aikoihin. Lopulta sain sen raolleen.

Oven takana, pimeässä huoneessa, seisoj alaston nainen.

”Oi, anteeksi”, sopersin.

”Ei tarvitse ujostella”, nainen sanoi. ”Vaikka olenkin naisen näköinen, en ole täysin toimiva. Nimeni on F2485, mutta voit kutsua minua vain F:ksi tai rouva F:ksi.”

Tunnistin mallin, koska olin ollut itse sitä suunnittelemassa. Se ei päässyt koskaan tuotantoon, jotain ongelmia päätöksentekokyvyssä. En halunnut robotin lastenvahdiksi, mutta toisaalta ei sitä voinut jättää tännekään.

”Etsi itsellesi jotain vaatteita ja tule meille”, sanoin.

- oOo -

Pysähdyn navigaattorin neuvoman kerrostalon eteen. Alimman kerroksen ikkunat ovat rikki, ja toisen kerroksen ikkunasta vain yhdessä palaa valo. Talo näyttää olevan veden saartama, ehkä läheinen merenlahti on tulvinut. Hiekkasäkeistä ja tulvaesteistä on rakennettu käytävä talon ulko-ovelle.

Minua auttanut mies on kadonnut. Olen ehkä sammunut hetkeksi.

Näen antureiden rakentamasta tilannekuvasta, että kerrostalon ainoassa asutussa huoneistossa on kolme ihmistä: yksi pelaa, toinen sekoittaa kauhalla kuumaa nestettä ja kolmas, muita lyhyempi, asukastietojen perusteella lapsi, kurkistelee ulos ikkunasta.

Emmin hetken. En ole varma kuuluuko minun odottaa pihalla vai pyrkiä sisälle. Molemmilla vaihtoehdoilla on hyvät ja huonot puolensa. Päätän noudattaa sisäisen manuaalin ohjetta hankaliin päätöksentekotilanteisiin ja käynnistän simulaatiokohikon. Lisään siihen ränsistyneen talon ja pienen perheen. Alan käydä läpi kaikkia mahdollisia tulevaisuuksia.

Ensimmäisessä skenaariossa astun sisälle taloon, nousen rappuset toiseen kerrokseen ja koputan oveen. Mies tulee avaamaan. Tunnistan hänet samaksi, joka auttoi minua. Näen hänen olevan ihastunut olomuotooni.

”Kerro, että olen androidi”, sanon. ”Kun kerromme totuuden heti, ei pääse tulemaan väärinkäsityksiä.”

”En tiedä riittääkö se”, mies vastaa epävarmana.

Lapsi juoksee eteiseen. Hän vaikuttaa uteliaalta.

”Tässä on rouva F”, mies esittelee. ”Hän on firman tekemä prototyyppi.” Mies kääntyy osoittamaan naista ja lasta. ”Tuo tuolla on Hilla ja tää on meidän Varpu.”

”Osaako se leikkiä?” Varpu kysyy.

”Olen tosi hyvä leikkimään”, vastaan. ”Ehditäänkö kymmenessä minuutissa?”

”Mitä sitten tapahtuu?” Varpu kysyy.

”Sitten minä ja isäsi lähdemme pois”, vastaan.

Hilla lopettaa pelaamisen ja kävelee pehmein askelin luoksemme.

”Helvetti sentään, te ette lähde yhtään minnekään”, hän sanoo. Varpu peittää korvansa ja painaa päänsä vasten jalkaani.

”Lapseen et koske”, Hilla huutaa. Hän tarttuu minua päästä ja yrittää heilutellen saada päätä irtoamaan.

”Äiti, ei saa!” Varpu huutaa.

Hilla ja Varpu pysähtyvät kesken liikkeen. Simulaatio ilmoittaa keskeyttäneensä itsensä, koska väkivaltaa oli liikaa. Se myös muistuttaa, ettei esitettyä skenaariota kannata pitää totena.

Palaan todellisuuteen. Talossa pelataan, sekoitetaan kuumaa nestettä ja katsellaan minua. Koska kaikki vaikuttaa olevan kunnossa, käynnistän seuraavan skenaarion.

Tällä kertaa mies huutaa ikkunasta ja käskee minun odottaa ulkona. Hän tulisi kohta. Ulko-ovi aukeaa ja ulos kirmaa Varpu.

”Oletko noita-akka?” tyttö kysyy.

”En”, vastaan.

”Miksi sinulla on sitten tuollainen pitkä ja kulunut hame?” hän jatkaa.

En tiedä, mitä sanoisin. Kertoisinko, että se oli ensimmäinen vaatekappale, jonka löysin? Vai kertoisinko, etten oikeastaan tarvitse vaatteita?

”Tulitko syömään minut?” tyttö kysyy.

”Odotan isääsi. Olemme lähdessä”, sanon.

”Jee, minne mennään?” hän hihkaisee.

Mies ryntää ulos ovesta. ”Hss, hiljempaa.”

Hänen perässään tulee Hilla. Tämä kävelee rauhallisin, kevein askelin. ”Mitäs täällä piilotellaan?” hän kysyy ja tarkastelee minua päästä varpaisiin. ”Mutta sehän on rekisteröimätön yksilö.”

”Vien sen vain takaisin toimistolle”, mies sanoo.

”Typerys”, Hilla sihauttaa hampaidensa välistä. Hän tarttuu miestä kurkusta. ”Tajuutko sä, miten paljon saadaan tuosta rahaa, jos myydään se jollekin kilpailijoista?”

Hilla näyttää siltä kuin olisi valmis puremaan, mutta kasvojen ilme jähmettyy. Käsi pysähtyy kesken puristuksen. Saan ilmoituksen liiallisesta väkivallasta.

Palaan todellisuuteen. Tunnen pehmeän käden hipaisun. Varpu seisoo vieressäni. Hänellä on pieni violetti reppu selässään. Mies tarttuu minua kädestä ja nyökkää Varpulle. He ovat jotenkin päässeet viereeni.

”Lähdetään”, mies sanoo. ”Kohti pohjoista.”